

M5L1 - DODATEK: Mowa zależna

Mowa zależna sensu largo (*le discours rapporté*) to sytuacja, w której przytaczamy czyjąś wypowiedź. Najczęściej posłużą nam do tego czasowniki takie jak *dire* (powiedzieć), *annoncer* (ogłosić); *demander* (pytać, prosić), *affirmer* (przyznać) itp.

Jeśli czyjąś wypowiedź przytoczymy dosłownie, w postaci cytatu, mamy do czynienia z tzw. **mową niezależną (*le discours direct*)**. Na przykład:

Emma a dit: « Je suis d'accord ».

Emma powiedziała: „Zgadza się”.

Jeśli natomiast przytaczamy czyjąś wypowiedź przy użyciu spójników takich jak *que* (że), wchodzimy na poziom **mowy zależnej (*le discours indirect*)**, co uruchamia mechanizm tzw. zgodności czasów (*la concordance des temps*).

Emma a dit qu'elle était d'accord.

Emma powiedziała, że się zgadza.

Zauważ, że czasownik *être* w zdaniu podrzędnym (*qu'elle était d'accord*) został odmieniony nie w *le présent*, ale w *l'imparfait*. Dlaczego? Dlatego, że tego od nas wymaga zgodność czasów.

Zanim się nad tym pochylimy, upewnijmy się, że rozróżniasz **zdania podrzędne** od **nadrzędnych** (głównych).

Zasadnicza różnica między tymi dwoma typami zdań jest taka, że zdanie nadrzędne jest zdaniem niezależnym, to znaczy, że mogłoby funkcjonować samoistnie, bez tej „drugiej części”, czyli bez zdania podrzędnego.

Je pense que tu devrais l'appeler.

Zdanie nadrzędne: « *Je pense* »

Zdanie podrzędne: « *tu devrais l'appeler* ».

Oba zdania są ze sobą połączone spójnikiem *que*.

Zależnie od tego, jaki czas pojawi się w zdaniu nadrzędnym, będziemy w mowie zależnej dokonywać lub nie zmian użytego w tym zdaniu czasu lub trybu.

Zmiany czasów w zdaniu podrzędnym nie są konieczne kiedy czasownik wprowadzający mowę zależną jest w czasie teraźniejszym lub przyszłym.

Emma dit: « Je suis là. » → Emma dit qu'elle est là.

W zdaniu nadrzędnym jest czas teraźniejszy, zatem w zdaniu podrzędnym nie dokonujemy zmian.

Tu affirmeras: « J'agissais dans le meilleur intérêt de nos clients ». →

Tu affirmeras que tu agissais dans le meilleur intérêt de nos clients.

W zdaniu nadrzędnym jest czas przyszły, więc w zdaniu podrzędnym nie dokonujemy zmian.

Kiedy zdanie nadrzędne będzie jednak w czasie przyszłym, będziemy musieli (w ramach mowy zależnej) dokonać zmian w zdaniu podrzędnym.

Jakie to będą zmiany? Spójrz na poniższą tabelę.

Czas lub tryb użyty w przytaczanej wypowiedzi	Czas lub tryb do użycia w zdaniu podrzędnym (w mowie zależnej)
présent	imparfait
passé composé	plus-que-parfait
futur simple	conditionnel présent
futur antérieur	conditionnel passé
futur proche	czasownik « aller » w imparfait + bezokolicznik
passé récent	czasownik « venir » w imparfait + bezokolicznik
imparfait	nie zmienia się
plus-que-parfait	nie zmienia się
conditionnel présent/passé	nie zmienia się
subjonctif présent/passé	nie zmienia się
impératif	de + infinitif

Emma a dit : « Je suis d'accord ».

Zdanie nadrzędne jest w czasie przeszłym, zatem w mowie zależnej muszę uzgodnić czas w zdaniu podrzędnym. Przytaczana wypowiedź (je suis d'accord) jest w czasie teraźniejszym. Zgodnie z tabelą, czas teraźniejszy zmienia się na *l'imparfait*. Otrzymujemy zatem:

Emma a dit qu'elle était d'accord.

Popatrz na dodatkowe przykłady:

Elle a dit : « Tu as acheté une maison. » → Elle a dit que tu avais acheté une maison.

passé composé

passé composé

plus-que-parfait

Il a annoncé : « Tu seras la meilleure. » → Il a annoncé que tu serais la meilleure.

passé composé

futur simple

conditionnel présent

Il a avoué : « J'avais commis des erreurs. » → Il a avoué qu'il avait commis des erreurs.

passé composé

plus-que-parfait

plus-que-parfait

Przytaczanie wypowiedzi pytających

Przytaczając czyjeś pytanie zamiast *que* użyjemy **si**, **ce que**, **ce qui**, **qui** albo zachowamy **zaimek pytający**.

1) przy pytaniach zamkniętych (*l'interrogation totale*), intonacja, inwersja i « *est-ce que* » zastępujemy przez « **si** »

Je lui ai demandé : « Est-ce que tu viendras ? » → Je lui ai demandé s'il viendrait.

Il lui dit : « Croyez-vous qu'elle viendra ? » → Il lui a demandé s'il croyait qu'elle viendrait.

2) zachowanie zaimka pytającego

*Elle m'a demandé : « Comment tu t'appelles ? » → Elle m'a demandé **comment** je m'appelais.*

*Il me demande : « Où vas-tu ? » → Il me demande **où** je vais.*

3) *qu'est-ce qui* → **ce qui**

Il m'a demandé : « Qu'est-ce qui te fait plaisir ? » → Il m'a demandé ce qui me faisait plaisir.

4) *qu'est-ce que* → **ce que**

Il m'a demandé : « Qu'est-ce que tu fais ? » → Il m'a demandé ce que je faisais.

5) *qui est-ce qui / qui* → **qui**

Il m'a demandé : « Qui est-ce qui est volontaire ? » → Il m'a demandé qui était volontaire.

ce qui – występuje w funkcji podmiotu

Je ne sais pas ce qui te plaît

ce que – występuje w funkcji dopełnienia bliższego

Je ne me souviens pas ce que tu as dit

Przytaczanie wypowiedzi w trybie rozkazującym

Przytaczając wypowiedź w *l'impératif*, czasownik przyjmie formę bezokolicznika i zostanie poprzedzony *de*.

*Il lui a dit : « Sors ! » → Il lui a dit **de sortir**.*

Zmiany wyrażen czasowych

Zgodność czasów zakłada także uzgadnianie tzw. *les expressions de temps*, czyli wyrażen czasowych.

Discours direct	Discours indirect
aujourd'hui (dziś)	ce jour-là (tamtego dnia)
ce matin (dziś rano)	ce matin-là (tamtego ranka)
ce soir (dziś wieczorem)	ce soir-là (tamtego wieczoru)
ce mois (w tym miesiącu)	ce mois-là (tamtego miesiąca)
cette année (w tym roku)	cette année-là (tamtego roku)
maintenant (teraz)	à ce moment-là (wtedy)
en ce moment (w tej chwili)	à ce moment-là (wtedy)
ce mois-ci (w tym miesiącu)	ce mois-là (tego miesiąca)
hier (wczoraj)	la veille (w przeddzień)
hier soir (wczoraj wieczorem)	la veille au soir (w przeddzień wieczorem)
avant-hier (przedwczoraj)	l'avant-veille (dwa dni wcześniej)
mardi prochain (przyszły wtorek)	le mardi suivant (nastęny wtorek)
mardi dernier (ostatni wtorek)	le mardi précédent (poprzedni wtorek)
il y a trois jours (trzy dni temu)	trois jours plus tôt/avant (trzy dni wcześniej)
demain (jutro)	le lendemain (następnego dnia)
après-demain (pojutrze)	le surlendemain (za dwa dni)
dans (dans trois jours) (za, za 3 dni)	trois jours plus tard/après (3 dni później)
ici (tutaj)	là (tam)
jusqu'ici (do tej pory)	jusque-là (dotychczas)

Le client lui a dit : « Je vous ai contacté hier » → Le client lui a dit qu'il l'avait contacté la veille.

Il y a une semaine, Emma a dit : « le facteur viendra demain » → Emma a dit que le facteur viendrait le lendemain.

ĆWICZENIA

1. Przekształć zdania z mowy niezależnej na zależną.

1) Elle a dit : « Je l'aime bien ».

2) Et il a ajouté : « J'espère que le facteur arrivera avant mardi prochain ».

3) Monsieur Lemont ajoute : « En fait, je ne suis pas d'ici ».

4) Elle a crié : « Viens voir ! ».

5) Tu as répété dix fois : « Je ne veux pas y aller ».

6) Ils m'ont dit : « Vous n'avez pas bien choisi ».

2. Przetłumacz zdania. W pierwszej kolejności sprawdź zdania nadrzędne. Jeśli są w czasie teraźniejszym lub przyszłym, nie zmieniaj czasu w zdaniu podrzędnym.

1) Powiedziała, że przyjedzie następnego dnia.

2) Przyznał, że nie ma ochoty.

3) Jutro powiesz, że o niczym nie wiedziałeś.

4) Moi rodzice mówią, że to (jest) jego wina.

5) Uważali, że lepiej będzie kupić nowy samochód.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. 1) Elle a dit qu'elle l'aimait bien. 2) Il a ajouté qu'il espérait que le facteur arriverait avant mardi prochain. 3) Monsieur Lemont ajoute qu'en fait, il n'est pas d'ici. 4) Elle a crié de venir voir. 5) Tu as répété dix fois que tu ne voulais pas y aller. 6) Ils m'ont dit que je n'avais pas bien choisi. 2. 1) Elle a dit qu'elle viendrait le lendemain. 2) Il a avoué qu'il n'avait pas envie. 3) Demain, tu diras que tu ne savais rien. 4) Mes parents disent que c'est sa faute. 5) Ils pensaient qu'il vaudrait mieux acheter une nouvelle voiture.